

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto

Ljubljana, četrtek 30. januarja 1936

Cena posamezni številki Din 1'50

Slovenija čaka z nestrpnostjo

Na velikem nedeljskem zborovanju v Ljubljani so zastopniki slovenskega lesnega gospodarstva jasno in določno povedali, kaj je treba storiti, da se reši naše lesno gospodarstvo. V celoti so se pridružili slovenskim zahtevam zastopniki lesnega gospodarstva iz Hrvaške in Bosne, da so bile nedeljske resolucije soglasna zahteva vsega jugoslovanskega lesnega gospodarstva. Že samo s tem pa je zadostno označena tudi njih tehtnost in upravičenost.

Kakor pa se je na ljubljanskem shodu ponovno naglasilo, niso bile te zahteve povedane samo zaradi lepšega, temveč zato, da se v polni meri upoštevajo in čim prej tudi izvedejo. Zato sedaj vsa Slovenija z nestrpnostjo pričakuje, kdaj doživi prve dokaze, da se bodo začele te zahteve tudi izvajati. Dosti zahtev je tudi takšnih, da se morejo pri količinski dobri volji začeti takoj izvajati ali pa vsaj pripravljati njih izvedba.

Tu treba v prvi vrsti omeniti izplačevanje izvoznikov terjatev po polnem tečaju Din 3'55 za liro. Kakor smo že omenili, ni mogla izjava podguvernerja dr. Lovčevića nikogar prepričati, da bi bilo takšno izplačevanje terjatev nemogoče. Zasluge Narodne banke je pri teh plačilih tako velik, da more tudi prenesti morebitno izgubo, ki bi pa nastala edinole, če bi ostalo jamstvo Zveze narodov le na papirju. Ni pa baš pravih razlogov, da bi se bilo treba razgubiti. Prav tako ni posebnih težav, bati. Prav tako ni posebnih težav, da se oproste izvozniki plačevanja eksportne takse, ki jo zdaj dejansko plačujejo. Če se že ne plačuje izvoznikom premija, ker prinašajo v državo devize, ker dajejo ljudem zasluga, naj se za to njih pozitivno delo vsaj ne zahteva še posebna taksa, to je pač najmanj, kar se mora zahtevati.

Nadalje se morejo v kratkem znižati tudi železniške tarife, da bodo postali naši lesni izvozniki konkurenčni na tujih trgih. Pa tudi za notranji promet je treba znižati prevoznine tako, da bodo v skladu z vrednostjo blaga. Zahtevati, da se plačuje za prevoz blaga več, kakor pa je blago samo vredno, pač ni znak preudarne tarifne politike. Pri tej priliki treba omeniti tudi ugovor, ki se sliši v zvezi s padcem železniških dohodkov zaradi znižanih železniških tarif. Absolutno ni res, da bi bil napačen račun, po katerem bi se moral promet zaradi nižjih tarif povečati. Če se te nade niso izpolnile, so vzroki čisto druge. V prvi vrsti pa je vzrok v tem, da ljudje sploh manj potujejo. Kadar so zastali vsi posli, kadar je ena najvažnejših gospodarskih panog čisto na tleh, takrat ljudje tudi nimajo več toliko razlogov za potovanje. Na drugi strani pa je kupna moč prebivalstva tako zelo padla, da so tudi znatno znižane železniške tarife za njo še vedno previsoke. Ljudje danes nimajo denarja niti za krajša potovanja in zato ne morejo izkoristiti nižjih tarif niti če bi hoteli. Če bi se pa oživel blagovni promet, če bi oživeli zopet posli, potem bi ljudje tudi več potovali. Ni mogoče, da bi blagovni promet trajno nazadov, potniški pa trajno raste. Znižanje blagovnih tarif bo nujno

dvignilo tudi potniški promet. Zato pa je znižanje blagovnih tarif tem bolj nujno.

Omenili smo le nekatere glavne zahteve ljubljanskega zborovanja, ki jih je mogoče izvesti takoj. Je pa še cela vrsta drugih, enako nujnih in enako lahko izvedljivih. Zato čaka Slovenija in z njo vsa gospodarska Jugoslavija z nestrpnostjo, kdaj da doživi prvo uresničenje teh zahtev.

Težka, in bojimo se, da nepo-

pravljiva napaka bi se zgodila, če bi Slovenija čakala zaman. Razočaranje, ki bi nastalo, bi bilo tako veliko, kakršnega Slovenija še ni doživela, pa čeprav je morala prenesti že marsikatero razočaranje. Tudi zadnji ostanek vere v ljudeh bi bil ubit in tudi zadnja sled ustvarjajočega optimizma bi bila uničena. Ljudi bi se lotila obupanost, ki ne bi mogla privedi do dobrega. Zavladalo bi takšno malodušje, da bi se moral

vsak državnik nad vse resno zamisliti. Naravnost nedogledne bi bile posledice tega razočaranja v nacionalnem in moralnem pogledu.

Zato opozarjamo z vso resnostjo: Slovenija čaka z nestrpnostjo na prve in skorajšnje dokaze, da se začno izpolnjevati zahteve ljubljanskega zborovanja. Nobenih obljub noče Slovenija več slišati, temveč videti hoče realna dejanja.

dejni vpliv razširjal na vse članstvo, kakor dobrodejni solnčni žarki, ki prebujajo in oživljajo naravo. (Živio!)

Nato je član pripravljalnega odbora g. Ivan Bahovec prečital pravila, ki so bila izdelana na podlagi mariborske prostovoljne bolniške blagajne ter bila v načelu odobrena tudi že na članskih sestankih.

Soglasno in po kratki debati so bila nato pravila sprejeta, nakar se je prešlo na tretjo točko dnevnega reda:

na volitev uprave.

Skoraj soglasno so izvolili zborovalci naslednjo listo pripravljalnega odbora:

predsednik Albin Smrkolj, Člani uprave: Anton Verbič, Ivan Bahovec, Viljem Laznik, Franjo Škerbec, Ivan Bogataj, Ivan Pezdir, Franjo Kamenšek, Ivan Krivic in Roman Golob. Namestniki: Josip Šilih, Anton Žlender, Janko Čepun, Souvan ml., Viktor Šober, Fran Mravljak, Avgust Robežnik, Ant. Agnola, Ivan Sedlar in Viktor Vodnik.

Nadzorni odbor: Ivan Železnikar, Pavel Fabiani, Stane Vidmar, Karel Šoss in Stanko Florjančič. Namestniki: Aleksander Fridrich, Viktor Naglas, Milan Češnik, Tomo Knez in Josip Kette.

S tem je bil dnevni red izčrpan in ko je bil še z odobravanjem sprejet predlog g. Kreka, da se izreče predsedniku Smrkolju za njegov trud zahvala, je zaključil s kratkimi bodrilnimi besedami predsednik Smrkolj občni zbor.

Bolniška blagajna trgovcev je bila v torek ustanovljena v Ljubljani

Po mnogih letih brezuspešnega prizadevanja so v torek zvečer dosegli končno tudi ljubljanski trgovci ustanovitev svoje bolniške blagajne. Ni sicer ta še obvezna, kakor bi bilo želeti, toda začetek je storjen in upamo, da se bodo trgovci svoje bolniške blagajne oklenili v tej meri, da bo število njenega članstva isto, kakor bi ga štela obvezna bolniška blagajna. Z ustanovitvijo bolniške blagajne je storjen prvi korak za socialno zavarovanje trgovstva. Nobe. ga dvoma ni, da bo tudi starostno zavarovanje trgovcev postalo možno, kakor hitro bo nemoteno poslovanje bolniške blagajne zagotovljeno. Vzrok več, da se trgovstvo čim bolj oklene novo ustanovljene bolniške blagajne.

Ustanovni občni zbor Bolniške blagajne trgovcev je bil v torek zvečer v veliki dvorani Trgovskega doma.

V imenu socialnega odseka združenja, ki je vodil in izvršil tudi vsa pripravljalna dela, je olivnil občni zbor njegov predsednik Albin Smrkolj. Konstatiral je pravilno sklicanje in sklepčnost občnega zbora ter pozdravil vse zborovalce, imenoma pa predsednika Zbornice za TOI Ivana Jelčiča, zborničnega tajnika doktorja Plessa, ravnatelja Trg. bolniškega in podpornega društva Podgorška, predsednika Društva trg. potnikov Kreka, tajnika Združenja trgovcev v Kranju Kožmana ter zastopnike tiska.

Nato je podal naslednje poročilo

o zgodovini priprav za ustanovitev blagajne.

Že leta 1929. se je sestavil pripravljalni odbor za bolniško društvo trgovcev pri Gremiju trgovcev v Ljubljani pod predsedstvom Jos. J. Kavčiča. Odbor je poslal na članstvo okrožnico s pozivom k izjavi za pristop, poudarjajoč potrebo vzajemne pomoči. Žal pa je bil tistikrat odziv tako malenkosten, da se je od 1500 članov gremija prijaviło samo 76 članov. To malo število izpričuje, da se članstvo takrat ni zavedalo velike važnosti takšne vzajemne pomoči.

Navzlic temu pa misel po ustanovitvi bolniške blagajne ni zamrla. Delalo se je naprej in ko je leta 1932 stopil v veljavo novi obrtni zakon, kjer se v § 384. predvideva obligatorno bolniško zavarovanje, je Združenje trgovcev zopet razposlalo okrožnico na članstvo, ki se je na občnem zboru združenja leta 1932 načelno izreklo za obligatorno bolniško zavarovanje. Zveza trgovskih združenj za Dravsko banovino pod predsedstvom Jos. Kavčiča je bilo zopet načela akcijo za socialno

zavarovanje in dosegla pri Združenjih Dravske banovine pristane in izjavo za izpeljavo obligatornega bolniškega zavarovanja.

Ker pa bi po obrtnem zakonu moglo priti do ustanovitve šele potem, ko bi ministrtvo za trgovino in industrijo v sporazumu z ministrtvom za soc. politiko, izdalo poseben pravilnik, je Zveza sama izdelala tak okvirni pravilnik ob sodelovanju strokovnjakov ter ga predložila ministrtvu za trgovino in industrijo v odobritev, in sicer z najboljšim namenom, da na ta način pospeši izdajo potrebnega pravilnika, ker brez tega pravilnika ne bi bilo mogoče začeti z delom.

Trgovstvo je čakalo na rešitev tega svojega predloga skoraj tri leta, toda zaman, rešitve ni bilo, potreba po soc. zavarovanju pa je bila vedno večja. Radi tega je Združenje ustanovilo socialni odsek, ki si je osvojil idejo samopomoči po znanem pregovoru »Pomagaj si sam, in Bog Ti bo pomagal«. Odločili smo se za prostovoljno bolniško zavarovanje trgovcev ter poslali oktobra 1935 okrožnico na članstvo s pozivom, da pristopi k prostovoljnemu bolniškemu zavarovanju. Priglasilo se je v komaj 8 dneh skoraj 300 članov, ki so s tem dali pobudo za ustanovitev. Socialni odsek Združenja je skliceval sestanke, na katerih se je temeljito razpravljalo o načinu bolniškega zavarovanja, pritegnilo se je k sodelovanju strokovnjake in se je prilagodilo praktičnim izkušnjam mariborske bolniške blagajne, ki posluje že nekaj let. Preletela so se z največjo pozornostjo pravila, razmotrivojoč vse dobre in slabe strani, in so se končno pravila izdelala tako, da so podlaga za nadaljnje delo.

Spoštovana gospoda! Smo pred uresničenjem velike, plemenite ideje socialnega zavarovanja trgovcev. Izdelano je ogrodje zavarovanja, duša tega zavarovanja pa ste vi sami. Čim bolj se boste zavedali praktične vrednosti takšnega zavarovanja, s čim večjo ljubeznijo se boste oklepali te svoje socialne ustanove, toliko večji, toliko lepši bo njen uspeh.

V prijetno dolžnost mi je, da se ob tej priliki spomnim onih mož, ki so dali za to zavarovanje največjé pobude in pokazali toliko ljubezni in umevanja. Spominjam se pobornika te zamisli, predsednika Zveze trgovskih združenj Jos. J. Kavčiča, ki se je trudil dolgo vrsto let, da se uresniči ta misel, spominjam se dr. Ivana Plessa, tajnika Zbornice TOI, ki nam je s svojimi bogatimi izkušnjami in prakso stal ljubeznivo ob strani in nas bodril k nadaljnjemu delu,

spominjam se nadalje ravnatelja Trgovske bolniške blagajne za namočence Podgorška, ki nam je bil ves na razpolago, se udeleževal vseh naših sej in sestankov, pomagal izdelati pravila in nas v marsičem obvaroval zmotnih korakov. Vrste tistih, ki so pripomogli k ustanovitvi bolniške blagajne ne bi navedel popolnoma, če se ne bi spominjal tudi tajnika Šmucea, ki je s svojo agilnostjo dal močen podnet k ustanovitvi blagajne. Bodi vsem imenovanim gospodom v imenu pripravljalnega odbora izrečena najiskrenejša zahvala s prošnjo, da bolniško blagajno trgovcev tudi v njenem nadaljnjem delu podpirajo.

Ko končujem svoje poročilo, izrekam iskreno željo, da bi se prostovoljna bolniška blagajna širila in procvitala, da bi se njen blago-

Naša zunanja trgovina

Naša trgovinska bilanca je bila lani za več ko 330 milijonov dinarjev aktivna

Carinski oddelek finančnega ministrtva je objavil podatke o naši zunanji trgovini v l. 1935.

Po teh podatkih je znašal v l. 1935. skupno naš izvoz in uvoz 43 milijona ton v vrednosti 7.730'1 milijona Din. V l. 1934. pa je znašala vsa naša zunanja trgovina 44 milijona ton v vrednosti 7.451'5 milijona dinarjev.

Po tonaži je torej naš trgovinski promet padel za 151.610 ton ali za 3'4%, dočim se je po vrednosti povečal za 287'6 milijona Din ali za 3'47%.

Ves naš izvoz v letu 1935. pa je znašal 3.326.883 ton v vrednosti 4.030'3 milijona Din, dočim je znašal v l. 1934. 3.584.242 ton v vrednosti 3.878'2 milijona Din. Po količini se je torej naš izvoz zmanjšal za 257.359 ton, po vrednosti pa se je povečal za 152'1 milijona dinarjev ali za 3'92%.

Ta razlika je nastala, ker smo povečali izvoz predmetov z manjšo tonažo in večjo vrednostjo. Tako smo na primer izvozili v l. 1935. tobaka za 133, konoplje za 76, mesa svežega za 120, svinjske masti za 39 milijonov Din več ko v letu 1934. Samo ti štirje predmeti so povečali vrednost našega izvoza za 368 milijonov dinarjev.

Na drugi strani pa se je znatno zmanjšal izvoz žitaric. Samo izvoz koruze se je zmanjšal za 249.660 ton in to je tudi povzročilo, da je padel naš izvoz v l. 1935. Seveda pa so se v decembru tudi že pokazale posledice sankcij.

Ves naš uvoz je znašal v l. 1935. 981.463 ton v vrednosti 3.609'7 milijona Din, dočim je znašal v letu 1934. 875.724 ton v vrednosti 3. ti-

soč 573'2 milijona Din. Naš uvoz se je torej povečal tako po količini ko po vrednosti, in sicer po količini za 105.739 ton ali za 12'07%, po vrednosti pa za 126 milijonov Din ali za 3'54%.

Naša trgovinska bilanca je torej bila v letu 1935. aktivna za 330'5 milijona Din, dočim je bila v letu 1934. aktivna samo za 304 milijone Din.

Naša zunanja trgovina v decembru

V decembru smo skupno izvozili 208.065 ton za 351'7 milijona Din, proti 402.911 tonam in vrednosti 460'6 milijonov Din v letu 1934. Naš izvoz je torej v decembru nazadovl za 194.846 ton ali za 49'36%.

Uvoz pa je znašal v decembru 1935 93.204 tone v vrednosti 336'7 milijona Din, v l. 1934. pa 85.118 ton v vrednosti 312'1 milijona dinarjev. Naš uvoz se je torej povečal po količini za 9'5%, po vrednosti pa za 7'87%.

Gibanje naše zunanje trgovine v posameznih mesecih l. 1935. nam kažejo te številke:

	v milijonih Din	
	izvoz	uvoz
januar	267'7	256'7
februar	237'3	288'8
marec	362'1	284'2
april	363'2	325'4
maj	297'2	369'8
junij	242'1	281'9
julij	305'8	300'1
avgust	310'3	276'9
september	384'1	287'7
oktober	493'5	395'4
november	409'7	356'6
december	351'7	336'7

Opozorilo vsem trgovcem

Notranje ministrstvo je prepovedalo uporabo vseh avtomatov, ki so urejeni tako, da kupec ne ve natančno, katero in kakšno blago bo prejel za svoj denar. Zlasti so to avtomati, pri katerih odloča slučaj ali sreča, kaj da dobi kupet. Banska uprava je zaradi tega razpisala notranjega ministrstva odredila, da se pregledajo vsi avtomati in je zlasti opozorila na naslednje avtomate: na avtomate »Polet«, tvrdke Union iz Zagreba, avtomate »Dirigent« organizacije invalidov in na avtomate »Tura« Jadranske straže. — Vse te avtomate je treba do 1. februarja odstraniti iz vseh lokalov. Če bi se našli še po 1. februarju ti avtomati v kakšnem lokal, bo lastnik lokala kaznovan.

Gospodarsko sodelovanje balkanskih držav

V dneh od 17. do 24. januarja je bilo Bukarešti 3. zasedanje gospodarskega sveta Balkanskega sporazuma. O zasedanju je bilo izdano posebno uradno poročilo, iz katerega posnemamo: Svet je razpravljal predvsem o treh vprašanjih in zato izvolil tri odseke: za zamenjavo blaga, za prometna vprašanja in za tujski promet. Glede zamenjave blaga so vse tri države predložile spomence svojih trgovinskih organizacij glede blagovnega prometa. Zastopniki vseh treh držav so se zavezali, da bodo delali na to, da se vse ovire blagovnemu prometu odpravijo. Emisijski zavodi vseh treh držav bodo začeli zbirati statistične podatke o vprašanjih, ki posebno zanimajo trgovske kroge balkanskih držav. Izvoznim zavodom bo naloženo, da izdelajo načrte o organizaciji skupnega izvoza nekaterih predmetov. Glede prometnih vprašanj je svet konstatiral, da je poštna pogodba med balkanskimi državami že stopila 1. januarja v veljavo. Pripravlja se letalski sporazum. Ustvarila se bo direktna železniška zveza med Beogradom in Bukarešto. Pripravljalna dela za poenotenje prometnih predpisov ter poenostavitev tarif so končana. — Glede tujskega dobička 43 milijona Dn, polodbor pravila in smernice za bodoče delo. Prihodnje zasedanje bo začetkom junija v Beogradu.

Nekoliko zmanjšana davčna oprostitev zadrug

Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal ta odlok:

Vsako dodeljavanje članom družbe ali zadruga od čistega dobička, ki gre v breme tekočih dohodkov ter po velikosti teh deležev pomeni v resnici razdelitev dobička. Ker predstavljajo zadrugi deleži dejansko zadržani kapital (naložno-osnovno glavnico), se mora smatrati vsako dodeljavanje obresti za te deleže kot razdelitev čistega dobička. Zato vsaka zadruga, ki podeljuje obresti na zadržane deleže brez ozira na višino obresti, ne izpolnjuje prvega pogoja iz točke 7., čl. 76., zakona o neposrednih davkih in se ji zato ne sme priznati davčna oprostitev po tem členu.

Ta odlok davčnega oddelka je bil naznanjen vsem direktorjem in vsem davčnim upravam, ki na preje opisani način podeljujejo obresti, vendar pa se zadrugam priznavajo še nadalje ugodnosti po čl. 84. zakona o neposrednih davkih, če zadoste pogojem tega člena.

Konkurzi - poravnave

Potrjena je prisilna poravnava, ki jo je sklenil trgovec z mešanim blagom Vilko Garmuš v Prevaljah s svojimi upniki.

Zahteve jugoslovanskega lesnega gospodarstva

Rešolucije ljubljanskega nedeljskega zborovanja

1. Narodna banka naj brezpogojno odkupi italijanske klirinške terjatve naših izvoznikov, in to po kurzu 3:554 za liro, to je po kurzu, po katerem računa uvoznikom liro pri njih vplačilih. Ta zahteva se nanaša na vse blago, ki je bilo izvoženo v Italijo do 18. novembra pr. l. brez ozira na to, dali je vplačal italijanski kupec odgovarjajoči znesek pred ali po 18. novembru. Izvoznikom, katerim je Narodna banka obračunala klirinško liro po tečaju Din 3:15, se mora tečajna razlika takoj doplačati.

2. Zahtevamo, da Narodna banka brezpogojno obračunava izvoznikiške devize pri izvozu v vse države po kurzu, ki odgovarja stvarni tržni vrednosti dotične devize, in ne kakor dosedaj po prisilnem kurzu, ki predstavlja za izvoznike nadaljnjo izgubo do 18 odstotkov.

3. Da se s potrebnimi ukrepi prepreči propadanje lesnih podjetij, ki se nahajajo že več let v aktivni krizi, ker so zadolžena pri denarnih zavodih, in katerim se z eksekucijami in s sodnimi dražbami odvzemajo sredstva, potrebna pa za nadaljnji obstanek in delo, ker ne morejo zadostiti svojim plačilnim obveznostim. Zahtevamo, da se na zakonit način izvede zaščita lesnih podjetij, ki so v takem položaju ter da se takoj ustavi vse eksekucije in dražbe.

4. Zahtevamo, da se izvedejo hitri in uspešni ukrepi za olajšanje davčnih dajatev za vsa področja, katerih lesno gospodarstvo je prizadeto zbog krize in sankcij.

5. Zahtevamo, da se reorganizira sistem naše zunanje trgovine s tem, da se uvede kontrola uvoza ter s striktnim izvajanjem kompenzacijskega principa zaščiti izvoz naših lesnih izdelkov.

6. Zahtevamo, da se po vzoru drugih držav omogoči izvoz na oddaljene trge predvsem finalnih lesnih izdelkov z izvoznimi premijami.

7. Zahtevamo, da se izvede reorganizacija naše zunanje trgovinske službe in da se koncentrija poslovanje vseh pristojnih ustanov, ki imajo odločujoč vpliv na našo zunanjo trgovino in to v najožejem sodelovanju z našimi strokovnimi organizacijami.

8. Da se osvoji uredba o zaščiti in pospeševanju lesnega gospodarstva, katero je predložil Centralni odbor na svoji IV. plenarni skupščini ter da se omogoči Centralnemu odboru sodelovanje pri trgovinskih pogajanjih z državami, ki pridejo v poštev za prevzem našega lesa. Nadalje, da se mu da možnost, da s potrebnimi ukrepi organizira in zajamči izvedbo mednarodnih dogovorov, sklenjenih z lesnimi organizacijami drugih evropskih držav.

9. Zahtevamo, da se znižajo pristaniške in lokalne železniške tarife, kakor tudi tarifa za izvoz preko Djevdjelije v Solun tako, da ne bodo lesni izdelki železniško tarifarno v razmerju vrednosti blaga težje obremenjeni nego poljedelski izdelki in da se najemnine za ležarinske prostore v lukah znažajo, kakor se je izvedlo za ležarinske prostore na ostalih postajah, in to za dobo sankcij.

10. Zahtevamo, da se uvedejo stalne, redne in brze paroplovne proge za prevoz blaga v Levanto, subvencionirane od države ter da se obdrži proga na Grško, katero se namerava ukiniti.

11. Zahtevamo, da stavijo državni denarni zavodi na razpolago cenene kredite, ki so potrebni za obnovo in nadaljnje delovanje gozdnega in lesnega gospodarstva.

12. Zahtevamo, da se posveti posebna pažnja problemu malega

gozdnega posestnika v naši državi, strokovni izobrazbi gozdnega posestnika ter problemu proučevanja in propagande večje uporabe lesa doma.

13. Zahtevamo, da se ukine taksa za pogozdovanje, ki se pobira od privatnih gozdnih posestnikov ker so že itak po zakonu zavezani, da samo pogozdujejo posekane ploskve in da se ukine tudi izterjanje zaostankov te takse.

14. Zahtevamo, da se s povišanjem zaščitne carine omeji uvoz lesnih finalnih izdelkov, kakor n. pr. celuloze, rotacijskega papirja itd., kakor to delajo vse druge države, ki imajo zadosti lastnega lesa.

15. Zahtevamo, da gospod minister za šume in rude izda uredbu v smislu čl. 63 Finančnega zakona za 1935/36, s katerim bi se uredila naslednja vprašanja:

a) glede starih obvez naj bi imela vsaka tvrdka pravico, da zahteva in dobi dovoljenje za obročno odplačevanje svojih dolgov, nastalih do konca leta 1935., ter onih iz obračuna po preliminarnu letu 1935, ako nudi državnemu erarju polno jamstvo, da bo pričela z odplačevanjem čim prestejejo sankcije;

b) preliminar za leto 1936/37 naj se regulira na podlagi pooblastila za g. ministra za šume in rude, da sme te preliminarne odgoditi, tvrdke pa da imajo pravico da se jim ali podaljša pogodba za eno leto, to se pravi, da smejo ono količino lesa, katero ne posekajo v letu 1936/37, posekati v prvem letu po poteku pogodbe, ali pa se jim dovoli, da neposekano količino lesa posežejo še za časa trajanja pogodbe, vendar v letih, ko bo konjunktura boljša. Obe alternativni naj veljata tudi za primer, da bi tvrdka v letu 1936 in 1937 posekale le 50% določene preliminarne, vendar pod pogojem, da plačajo avanse na bazi količine, katera se bo posekala.

16. Zahtevamo, da se nujno rešijo vse prošnje posestnikov malih žag, katere so vložili na podlagi zakona o zaščiti domače lesne in-

dustrije, in to v smislu samega zakona, ki predvideva zaščito domače lesne industrije. Da se pooblasti g. minister za šume in rude, da sme na podlagi navedenega zakona sklepati pogodbe s posestniki malih žag za dobo 10 let od dne podpisa pogodbe, tako da bi posestniki malih žag na podlagi tega zakona mogli obratovati celih 10 let.

17. Zahtevamo, da ostane uredba, s katero se priznavajo olajšave domači lesni industriji, br. 26.824/35, in katere veljavnost poteče koncem marca 1936, še nadalje v veljavi.

18. Zahtevamo, da se izvede prodaja letnih etatov po zakonu o zaščiti lesne industrije na podlagi kupoprodajnih pogodb kratkoročnega tipa, kakor to predvideva § 7 zakona samega, in da se mora plačilo izvajati na ta način, da se plača toliko, kolikor se želi izvoziti lesa iz gozda.

19. Zahtevamo, da stopi čim preje v veljavo uredba o prodaji hlodov izdelanih v državni režiji domačim žagam brez licitacije in po preliminiranih cenah.

20. Zahtevamo, da se pooblastijo šumske direkcije, da smejo prodati brez licitacije do 200 m³ lesa na panju za specialni gradbeni les, ki se naroča komisionalno in v specialnih dimenzijah, ki niso na trgu običajne.

21. Ker se danes v vse večji meri omejuje prosta trgovina in je vedno težje uspeti na svetovnih tržiščih, zahteva mala domača lesna industrija, ki je v naši državi najštevilnejša, da ministrstvo za trgovino in industrijo ter ministrstvo za finance podpirata združno-kelektivno prodajo mehkega gradbenega lesa, ker je v sedanjih prilikah mogoče uspevati na inozemskih trgih le velikim podjetjem, ki razpolagajo z velikim kapitalom.

21. Zahtevamo, da se pri prodaji okroglega lesa iz državnih, imovinskih in ekspropriiranih gozdov uvede principialno sistem naknadnega merjenja stvarne količine tehničnega lesa.

Črna kronika

Društvo industrijecev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorenih in končanih konkurzih in prisilnih poravnava izven konkurza za čas od 1. januarja do 15. januarja 1936.*

OTVORJENI KONKURZI:

Savska banovina: Bednaršek Janko in Ehart Walter, lastnika podjetja »Zitarica iz Koprivnice«, Koprivnica; Kobaščak Franjo, krojač, Zagreb; »Lady« Zamagan Aura, Zagreb; Lampel Jakob, trg. zastopnik, Zagreb.

Moravska banovina: Stanković Radoje, Kruševac.

OTVORJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Savska banovina: Kušić Ivan, Zagreb (rok prijave še ni znan). Zetska banovina: Petrak Stjepan G., Hercegnovi.

Donavska banovina: Bog Mihajlo, Petrovgrad.

KONČANA KONKURZNA POSTOPANJA:

Savska banovina: Beserman Oskar, Djakovo; Dorner Ljudevit, Varaždin; Konzumna i proizvodna zadruga s o. j., Djakovo; Mišić Ivan, Zagreb; Salzer S. i drug, Zagreb.

Drinska banovina: Popović Filip, poljedelec, Vran.

Vardarska banovina: Janković Sava, Surdulica.

POTRJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Savska ban.: Rukavina Ema, Senj.

Vrbaska banovina: Tomić Gajo i sinovi, Banjaluka; Uzelac Milan, Banjaluka.

POTRJENE PRISILNE PORAVNAVE V KONKURZU:

Savska banovina: Rukavina Ante, Zagreb, Jurišićeva 2/a.

* Podatke za Dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo proti. — Vse druge podatke, kakor o rokih, kvotah itd., daje tajništvo društva.

Razstave in sejmi

Gospod minister Dvora Nj. Vel. kralja je obvestil predsedstvo Ljubljanskega velesajma, da bo letošnji spomladanski in letošnji jesenski Ljubljanski velesajem od 30. maja do 8. junija, oziroma od 29. avgusta do 9. septembra pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II.

Nova usnjarna

Jožef Kranjc v Gornjem gradu je zaprosil za odobritev usnjarne po zakonu o obrtih v občini Gornji grad-mesto. V ta namen je odredil komisijiski ogled na dan 3. februarja ob 11. uri na mestu samem pri hiši št. 26 v Gornjem gradu. Načrti so do dne komisijškega ogleda vsakomur na vpogled pri sreskem načelstvu med uradnimi urami.

Politične vesti

Po konferenci voditeljev srbske demokratske in zemljoradniške stranke sta odpotovala v Zagreb dr. Gavrilović in dr. Vlačić, da dosežeta sporazum z dr. Mačkom. Istočasno pa poudarjajo nekateri zagrebški listi, da so najprej potrebne svobodne volitve, ker šele potem bi se vedelo, kdo je upravičen pogajati se v imenu srbskega naroda.

Po uradnih podatkih je izid nedeljskih grških parlamentarnih volitev naslednji: protivenizelistične stranke so dobile skupno 143 mandatov, in sicer ljudska stranka Caldarisa 69, koalicijska Kondilisa in Teotokisa 63, obe drugi skupini 11. Venizelisti pa so dobili: liberalna stranka 127, ostale skupine 15 mandatov. Komunisti so dobili 15 mandatov.

Grški ministrski predsednik je po poročilu kralju o rezultatu volitev odstopil, ker je z volitvami njegova vlada izvedla svojo nalogo. Predlagal je kralju sestavo koncentracijske vlade, ki bo skoraj gotovo v kratkem tudi sestavljena.

Veliko število v Londonu zbranih kraljev, princem in diplomatov ter državnikov bo tudi povzročilo živahne diplomatske razgovore, ki se bodo v glavnem sukali okoli etiopskega vprašanja ter nemške zahteve po ukinitvi določb o demilitarizaciji Porenja ter vrnitvi nemških kolonij. Kakor se poroča, sta se angleški in francoski zunanji minister dogovorila glede skupnega odgovora na italijansko protestno noto.

Številne aretacije so se začele zopet v Trstu in Istri. Večino aretirancev so odpeljali v Etiopijo.

V Zenevi so se sestali strokovnjaki, da razpravljajo o petrolejskih sankcijah. Kakor poročajo listi, je verjetno, da bodo strokovnjaki te sankcije predlagali. Njih predlog morajo nato odobriti še vse vlade, da ni pričakovati, da bi se začele petrolejske sankcije izvajati pred sredo februarja.

Eden je imel važne razgovore z nemškim zun. ministrom Neurathom in francoskim zun. ministrom Flandinom ter s temi razgovori ustvaril trdno podlago za nadaljevanje sankcijske politike. Nemčija bo v vsakem pogledu nevtalna, dokler ne bo urejeno etiopsko vprašanje.

Med Italijo in Nemčijo je baje sklenjena tajna trgovinska in politična pogodba, po kateri si bosta obe državi v zunanji politiki podpirale. Praktično pomeni to, da Italija ne bo več nasprotovala Nemčiji glede Avstrije in s tem bi tudi bila pojasnjena pot Sušnika v Prago.

Italija je mobilizirala še pet letnikov vojne mornarice in je s tem vsa italijanska mornarica mobilizirana. Ta mobilizacija naj bo odgovor Italije na ženevske priprave, da se sklenejo petrolejske sankcije proti Italiji.

Antifašistični list »Giustizia e Libertà« piše, da bo moral drž. podtajnik Suvich odstopiti, ker je prevelik pesimist glede etiopske vojne. Na njegovo mesto bi bil imenovan Mussolinijev zet Ciano.

Na severni fronti so začeli Etiopci zopet z gerilsko vojno ter dosegli več manjših uspehov. Na južni fronti nadaljuje Graziani še vedno svojo ofenzivo ter poroča, da so prodrle njegove čete že 60 milj severno od mesta Negeli. Italijani pravijo v enem svojih poročil, da je padlo pri zadnjih bojih na južni fronti 10.000 Etiopcev.

Etiopska vlada je izdala oklic na prebivalstvo, ki ga poziva, da žrtvuje premoženje in življenje za svobodno domovino. Obenem demantirajo iz Addis Abebe vesti Italijanov o njih velikanskih zmagah. 109. italijansko poročilo pravi, da ni bilo na severni in južni fronti nikakih večjih dogodkov.

Knez Starhemberg se baje namerava ločiti od svoje žene, ker je ostal njegov zakon brez otrok. Baje bi bil Vatikan pripravljen priznati ločitev zakona. Knez Starhemberg bi se potem poročil s hčerko nadvojvode Leopolda Salvatorja in to je baje tudi vzrok, da je postal Starhemberg legitimist.

Med italijanskimi vojniki in angleškimi mornarji je prišlo v Port Saidu do streljanja.

V Egiptu bi mogla biti proglašena diktatura, če bi nacionalisti-vafdisti vztrajali na tem, da samo oni sestavijo novo vlado.

Novi krvavi izgedi so bili v Kairu in je moralo nastopiti tudi vojaštvo, ker je bila policija brez moči proti demonstrantom. Nad 100 ljudi je bilo ranjenih.

Angleška delavska stranka je drugič odbila predlog komunistične stranke, da se ustanovi skupna fronta, ker noče imeti s »stranko upornikov in prevratnežev« nobene skupnosti.

Denarstvo

Nov napredek Gradske štedionice v Zagrebu

Ravnateljstvo hranilnice je na svoji seji sklenilo, da dá iz čistega dobička 4-3 milijona Din pol-drugi milijon Din za zgraditev doma intelektualcev v Zagrebu, ostanek pa rezervnemu fondu, ki s tem naraste na 35-3 milijona Din. Vse hranilne vloge Gradske štedionice so narasle sedaj na 43-2 milijona Din. Od 28. decembra 1935 dalje, ko ni hranilnica več pod zaščito, so narasle njene nove hranilne vloge za 20 milijonov Din.

Stanje Narodne banke

Po izkazu Narodne banke z dne 2. januarja se je njeno stanje izpremenilo takole (vse v milijonih Din):

Skupna zlata in devizna podloga je narasla za 13-5 na 1.480,9.

Devize izven podloge so se zmanjšale za 40-85 na 299,7.

Vsa kovanega denarja se je povečala za 13-2 na 276,6.

Posojila so se znižala za 13-4 na 1.720,1, in sicer so padla menična za 13-54 na 1.464,7, lombardna pa so se dvignila za 0-15 na 255,45.

Otok bankovev se je zmanjšal za 2-8 na 4.734,5, dočim so obveze na pokaz narasle za 19 na 1.617,1.

Obveze z rokom so se povečale za 1-2 na 187,4.

Razna pasiva so se dvignila za 1-76 na 150,67.

Skupno zlato in devizno kritje se je povečalo od 29-76 na 29-96%.

Znižanje obrestne mere

Okrajna hranilnica v Slovenj-grašču je znižala s sklepom gerentskega sosveta obrestno mero s 1. januarjem 1936 za vloge na hranilne knjižice, in sicer za stalne vloge nad 10.000 Din na 3-5% netto, za nestalne vloge pa na 3% netto letno. Nove vloge obrestuje hranilnica po 4% netto.

*

Odlčen gost. Te dni je bival v Ljubljani ravnatelj Mednarodnega hranilniškega zavoda Filip Ravizza v Milanu, da se pouči o stanju naših denarnih zavodov. Obiskal je vse glavne ljubljanske denarne zavode ter se informiral o njihovih težavah. Čeprav preživljajo denarni zavodi na vsem svetu precejšnje težave, vendar pa nikjer tako težkih ko pri nas. Zlasti kupčevanje s hranilnimi knjižicami nazorno kaže, v kako silno težkih razmerah morajo delovati naši denarni zavodi. Edino razveseljivo

vest, ki so jo mogli zastopniki naših denarnih zavodov sporočiti odličnemu gostu, je bila vest, da so se v decembru povečale v ljubljanskih zavodih vloge po tekočih računih za več kot četrt milijona. Sicer je to zelo skromen napredek, vendar je napredek. G. Ravizza je po razgovorih z zastopniki naših denarnih zavodov izrekel na konec nado, da bodo naši denarni zavodi, ki so premagali že razne krize, tako zlasti velike izgube zaradi vojnih posojil, tudi premagali sedanje težave, vsaj je naše denarništvo v jedru zdravo in dobro organizirano.

Sklenjen je bil nov sporazum s francoskimi upniki, katerim bo izplačevala v bodoče naša država nekaj malega več.

Poštna hranilnica in njene po-

družnice začno s 1. februarjem izplačevati kupone št. 14 vojne škode.

V prvih treh tednih tega leta je padla zlata podloga Francoske banke za 600 milijonov frankov.

Francoska vlada išče v Angliji 4 milijardo posojilo, ker je finančni minister Regnier izjavil, da bi brez tega posojila le težko kril državne izdatke do 1. julija.

Upravni odbor Češkoslovaške narodne banke je sklenil, da izplača za 1. 1935. 6% dividendo, to je 2025 Kč od delnice. L. 1934. je izplačal 210 Kč.

Po izkazu Nizozemske banke so njene zlate rezerve narasle za 10 na 668 milijonov goldinarjev.

Ves srebrni denar je vzel italijanska vlada iz prometa. V nadomestilo so bili izdani bankovci po 10 lir.

Dr. Fr. 0—n.

Za sanacijo narodnega gospodarstva

(Zaključne besede.)

Ako premotrimo dosedanja izvajanja »Trgovski list« z dne 11. januarja, pridemo do naslednjih zaključkov.

Naša gospodarska kriza je le deloma v zvezi s svetovno. Zato se more rešiti ali vsaj izdatno omiliti z lastnimi obrambnimi sredstvi. Pred vsem je treba napraviti gospodarsko-sanacijski načrt in se odločiti za potrebne metode, ki bodo morda predstavljale srednjo pot med liberalnim in državno-socialnim sistemom. Obveljati bi moralo tudi načelo, da je streti individualno-egoistične namene in tendence, da se zavarujejo višje koristi narodnega in državnega gospodarstva kot celote.

Velik vzrok gospodarski stagnaciji je v tem, da je zbog nastalih razmer (pojemanje konsuma glede raznih potrebščin, silen izpad v izvozu agrarnih in sedaj ponovno lesnih proizvodov) prevrženo sorazmerje med cenami agrarnih in industrijskih pridelkov in izdelkov. Najti bo treba primeren izhod, da se dvigne cene kmetijskim proizvodom, kar se je v posameznih državah izvršilo na razne načine. Če ojačimo kupno moč kmeta, ki je najštevilnejši odjemalec obrtnih in industrijskih izdelkov, bo vodilo to k poživljenju vseh gospodarskih panog. S tem pa se morejo zaposliti nezaposleni in zvišati delavske mezde, kar bi zopet povečalo kupno moč delavstva in bi se dvignil tudi nakup poljedelskih proizvodov. Taki realni ukrepi bi prinašali več dobička kmetskemu sloju kakor vsa dosedanja kmetška zaščita.

Deloma bo treba preurediti tudi bankarstvo in denarstvo, tako da

se uvede zopet redno poslovanje denarnih zavodov in odgovornost vodilnih oseb za njih poslovanje, s čimer bo združena zopetna vzpostavitve prejšnjega zaupanja vanje. Sedanji sistem zaščite denarnih zavodov pa je gospodarskemu in kreditnemu prometu naravnost škodljiv. Pogoj zboljšanja na denarnem trgu pa je in ostane, da se našim denarnim zavodom dejansko pomaga, to je z denarjem in ne le z obljubami, ali da se jim celo delajo težave. Zlasti pa bi moral ostajati pupilni denar v pokrajinah, v katerih je bil zbran.

Koliko škode povzročajo razne stavke, tako podjetnikom in delavstvu, kakor javnim interesom sploh. Da se v bodoče prepreči samovoljno stopanje v stavko, bo zagotoviti minimalne mezde in

urediti reševanje sporov med podjetnikom in delavstvom, ki so dali doslej povod za stavke. Vsak konkretni primer preišči nepristransko poklicno oblastvo in izdaj po zaslišanju strank pravorek.

Gre torej za niz gospodarsko-političnih vprašanj, katerih postopno reševanje ne prenese več nobenega odlaganja. Tega se zavedajo tudi vsi odločujoči činitelji.

Da se torej še ni pristopilo k hitrejšemu sistematskemu reševanju raznih problemov, ne bo vzrok toliko v tem, da gre za težke, morda usodne solucije, marveč v glavnem v tem, da ovirajo to nekateri krogi po točno preudarnem in neizprosnem načrtu, da morejo še dalje v kalnem ribariti in obračati na svoj mlin gospodarske in politične tokove naše države. S tem je pa močno ogrožena naša politična in gospodarska konsolidacija, zato — Caveant consules!

Dobave - licitacije

Strojni oddelek direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do dne 3. februarja ponudbe o dobavi 150 kg azbestnih vrvic.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do dne 4. februarja ponudbe za dobavo raznih barv in firneža in do dne 5. februarja glede dobave železnih vijakov.

Strojni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do dne 6. februarja ponudbe za dobavo 50 kavčukastih obročkov za odbijanje in 1000 za vodostanska stekla, 100 kavčukastih zagost, 100 kg kavčuk platna, 1 m² kavčuk plošče in 100 kavčukastih gostil.

Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do dne 6. februarja ponudbe o dobavi 200 m³ jamskega lesa 200 m³ jelovih gred; do dne 13. februarja o dobavi razne železne pločevine, železne paljene žice, rudarskih sekir in lopat, 500 kg pocinkane pločevine in kisička; do dne 20. februarja o dobavi 6300 kg žebeljev za tračnice, raznih pil, porod pločevinastih za vodo in sirkovih metal, raznega pribora (kljuke, ključji itd.), dalje o dobavi vijakov, žičnikov in 500 omotov krovne lepenke.

Direkcija drž. rudnika Vrdnik sprejema do dne 6. februarja ponudbe za dobavo železne pločevine in raznega železa; do dne 13. februarja za dobavo 300 kg kolomast in 300 kg olja za žico in 25 m³ hrastovih drog.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do dne 13. februarja ponudbe za dobavo Kandem-armatur.

Komanda mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 10. februarja ponudbe za dobavo večje množine jeklene vrvi.

Komanda podmorničke flotilje v Tivtu sprejema do dne 10. februarja ponudbe za nabavo priprave za merjenje kisline.

Komanda mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do dne 14. februarja ponudbe za dobavo žice, kabla, transmisije in fleksivnih cevi in do dne 17. februarja za dobavo aluminiastih cevi.

LICITACIJE

V Upravi Zavoda za izradu vojne odece v Beogradu bo dne 6. februarja ofertna licitacija za dobavo 150.000 jutinih vrec in dne 8. februarja za dobavo 100.000 jutinih vrec.

V pisarni I. Velosipedskega bataljona v Ljubljani (»Vojvode Mišića«) bo dne 10. februarja ofertna licitacija za dobavo raznih delov za velosipede, znamke »Sant Etijene«.

V Intendanturi štaba Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo sklepala dne 31. januarja direktna pogodba za dobavo alkoholnega kvasca in dne 1. februarja za dobavo 600 kg paprike, 700 kg zrnate kave, 180 kg čaja, 200 kg rozin, 70 kg kakava in 4.000 komadov citron.

Pri ekonomskem odeljenju generalne direkcije državnih železnic v Beogradu bo dne 17. februarja javna ofertna licitacija za dobavo 123.300 m³ kisika, dne 18. februarja za dobavo in montažo kompletne inštalacije za komprimirani zrak v radionici Kraljevo in dne 24. februarja za dobavo 16.173 raznih čopičev.

Pri Upravi državnih monopolov v Beogradu bo dne 15. februarja ofertna licitacija za dobavo 22.200 kilogramov pergament papirja za markarnico v Beogradu in dne 17. februarja za dobavo 1.200.000 metrov pločevinastih spojnic za potrebe tobačnih tovarn.

barva, plesira in kemično snaži obleke, kloboke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3.

Telefon št. 22-72.

V Vojnotehničnem zavodu kraljevine Jugoslavije v Kragujevcu bo dne 18. februarja ofertna licitacija za dobavo 2000 odev za konje in 150 pokrival za vole.

Avtomobilski puk 2. armijske oblasti v Sarajevu proda dne 20. februarja z ofertno licitacijo 4000 kg gumenih odpadkov.

Pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani bo dne 24. februarja prvi pismeni natečaj za oddajo zakupa kolodvorskega bufeta na stanici Dravograd-Meža v triletni zakup.

V pisarni Štaba Granične trupe v Skoplju bo dne 25. februarja ofertna licitacija za dobavo 60 kompletnih strelodovov.

V intendanturi Komande Sumadijske divizijske oblasti v Kragujevcu se bo dne 30. januarja sklepala direktna pogodba za dobavo 39.000 kg grisa.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Dr. Egon Starè:

Naši gospodarski odnosi s Češkoslovaško

(Nadaljevanje.)

Tudi pri koruzi se ni dosegla v letu 1935. od Nemčije določena višina 5.300 vagonov, temveč samo 4.791 vagonov, medtem ko je kupila CSR 8000 vagonov in pri drugih izvoznikih še 11.643 vagonov, torej skupaj 19.643 vagonov koruze.

Kako malenkostno množino naših žitaric z ozirom na svojo letno potrebo je posebno Nemčija uvozila v letu 1934., najbolj nazorno dokazujejo sledeče številke, vzete iz nemške zunanje statistike. V letu 1934. je uvozila Nemčija koruze skupno 3.883.305 q, od tega iz Jugoslavije samo 312.315 q, torej okroglo 9% svoje potrebe. Še bolj neugoden položaj pa je pri pšenici. Skupno je uvozila Nemčija v letu 1934. pšenice 6.469.611 q, od tega iz Jugoslavije samo 126.900 q, torej niti 2%. Pa tudi v letu 1935. se ne bodo te številke mnogo spremenile.

Tudi prašičev je uvozila Nemčija v 1934. letu 34.265 komadov, med tem iz Jugoslavije niti enega komada.

Zasluga CSR za povečanje našega izvoza v najnovijem času

Pač najboljši dokaz uvidevnosti Češkoslovaške republike je poročilo, ki ga je izdala naša privilegirana delniška družba za izvoz deželnih pridelkov kr. Jugoslavije »Prizad« v preteklem poslovnem letu 1934/35, ki se je končalo s 30. VI. 1935. Citiramo samo najvažnejše odstavke iz tega poročila:

»Cene pšenice na domačem tržišču držale su se pod uticajem intervencije našeg društva znatno iz-

nad svetskog pariteta. Tako smo prodali, i to: za Nemačku, firmi Gesellschaft für Getreidehandel A. G., Berlin, dne 15. augusta 1934 g. 1700 vagona, a odmah zatim — dne 18. augusta 1934 g. za Českoslovačku firmi »Československa obilni společnost«, Prag, 6000 vagona. Roba je prodana, i to: u nemačkom poslu, koji se odnosio na jugoslovensku pšenicu bez obzira na provenjenciju za Nin 147-70, a u čehoslovačkom, kvalitet Tisa, Tisa Kanal i Bega za Din 160-40, a kvalitet Bačka-Banat za Din 156-40 po 1 mtc.

Daljne partije pšenice prodate su, i to: 12. novembra 1934 g. 4000 vagona u Českoslovačku, a 20. novembra 1934 g. 1.700 vagona u Nemačku i to već pomenutim poludržavnim ustanovama. Prodane su, i to: u Nemačkoj, baza domaća utovarna stanica Din 116-87 po 1 mtc., a u Českoslovačkoj Din 146-40 za bolje a Din 142-40 pro 1 mtc. za lošije vrste. Kao što se vidi, u Českoslovačkoj su postignuti nesrazmerno bolji uslovi i u času, kad je na svetskom tržištu davno nestalo vedre situacije iz augusta meseca. Českoslovačka, naime, nije se pri poslovanju s nama ugranila samo na to, da u potpunosti zadovolji svoje ugovorne veze prema nas.

Ona je svesna svojih veza s našom zemljom, nastojala da naš položaj pri izvozu u Českoslovačku izravna sa položajem, što ga je u isto vreme uživala Mađarska pri izvozu pšenice u svojoj grupaciji.

Daljni izvoz u Nemačku do izmirenja celog kontingenta od 5.000 vagona nije uspeo. Isto se tako nije mogao izvršiti ni izvoz kontingenta za godinu 1934/35 u Austriju. Uzrok je u disparitetu naših i svetskih cena, koje ugovorene pogodnosti nisu mogle premostiti. Disparitet je bio sledeći: Domaće cene 136 do 140—142, paritet Rotterdam 64 do 79-32.

Naročito u Českoslovačku je roba povoljno plasirana, koja je preuzela celokupni svoj kontingent, i ako je pri zaključku druge tranše već znala, da joj je proizvodnja znatno iznad domaće potrebe. Predusretljivosti Českoslovačke ima se zahvaliti, što u izveštajnoj godini, i pored toga što je naše društvo kupo-

valo pšenicu uz cenu od preko sto na sto iznad svetskog pariteta, nije bilo potrebno nadoplacivanje iz državne kase za intervencione poslove.

K temu poročilu pripominjam se toliko, da je Češkoslovaška republika, kar širši javnosti ni znano, še dovolila poseben carinski preferencial v višini 18 Kč za 1 q pšenice, ne glede na druge raznovrstne ugodnosti drugod ter da je Prizad tudi po zaslugi Narodne banke CSR pri Zivnostenski banki in Pragi črpal revolving kredit češkoslovaških kron na bazi dovoznih dokumentov za blago, poslano v Češkoslovaško republiko, v višini 15 mil. Kč.

Če taka poluradna institucija, kakor je »Prizad«, izdaje Češkoslovaški republiko tako lepo sprejčevalo, potem pač mora vsa naša javnost z največjim veseljem in zadovoljstvom pozdraviti to tako razveseljivo dejstvo. Iz navedenega je jasno razvidno, da se naši vzajemni gospodarski stiki stalno zopet boljšajo.

Češkoslovaška republika pa je storila še veliko več kot je tu dosedaj navedeno. Predvsem je Češkoslovaška republika rešila letos naš sadni izvoz. Velike nade, ki so se stavile glede izvoza sadja v Nemčijo, se niso uresničile in nastal bi popoln prelom, če bi ne izvozili sadja v Češkoslovaško republiko. Izvoz v Nemčijo je postal praktično nemogoč, ker morajo naši izvozniki čakati skoraj celo leto na izplačilo kupnine. Razen tega pa je Nemčija uredila posebne tzv. »Überwachungsstellen«, ki so praktično naravnost diktirale cene ter onemogočile vsak uvoz.

Položaj so rešili češkoslovaški izvozniki in z zadovoljstvom smem opozoriti na dejstvo, da je bilo letos plasiranih nad 600 vagonov našega sadja, posebno jabolk, v Češkoslovaško republiko, namenjenih v Nemčijo, kjer se ni mogel izkoristiti dovoljeni kontingent 1700 vagonov.

Tudi dobava 600 vagonov suhih češpelj Nemčiji je bila predvsem iz navedenih razlogov onemogočena. Tudi obljubljenih 5 mil. kg tobaka Nemčija ni prevzela, ker jih ni mogla kriti s svojim izvozom v Jugoslavijo.

(Dalje prihodnih)

Trgovinski register

Vpisala se je naslednja firma.

Zaradi preosnove v javno trgovsko družbo se je izbrisala firma »Julij Klein«, istočasno pa se vpisala javna trgovska družba »Julij Klein in sinova«, trgovina s steklenim in porcelanastim blagom, steklarstvo, brušenje in graviranje stekla in izdelovanje zreal. Javni družbeniki: Julij Klein starejši, Julij Klein mlajši in Ivan Klein, vsi v Ljubljani. Družbo zastopa eden izmed poveljstev družbenikov.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri teh firmah:

»Jub«, tovarna barv, družba z o. z., Dol pri Ljubljani. Osnovna glavnica se je zvišala za 400.000 Din na 500.000 in je vsa vplačana v gotovini. Vpiše se zasebnemu uradniku Branku Kostiču v Ljubljani podeljena prokura.

»Peko«, družba z o. z., fabrika cija in prodaja čevljev. Izpremenila se je družbena pogodba glede nadzorstvenega sveta. Izbrisejo se poslovodje: dr. Slokar in Josip Ljubič, prokuristi Franc Eree in Vladimir Pajalič ter ravnatelj s prokuro Peter Kozina. Vpišeta pa se nova poslovodji Avgust Kuster, ravnatelj Kmetске posojilnice v Ljubljani in dr. Stanko Lapajne, odvetnik v Ljubljani.

Centrala za staro železo, družba z o. z. v Ljubljani se je po sklepu občnega zbora razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidator Maks Schneider, prokurist tvrdke Schneider & Verovšek v Ljubljani. Likvidator podpisuje firmo samostojno.

Donava-Sava-Jadransko morje železniška družba (prej Južna železnica), reprezentanca za kraljevino Jugoslavijo. Sedanja delniška glavnica se zniža od 22.775.640 zlatih frankov na 22.447.800 zlatih frankov. Izbrisejo se člani upravnega sveta dr. Franjo Bončina, inž. Peter Senjanovič in Gustave Rendu, vpišeta pa se člana upravnega sveta Josip Cugmus, direktor drž. železnice in Pierre Merraud, minister n. r. v Parizu.

»Jelodvor« Gašperin, družba z o. z. v Ljubljani. Besedilo tvrdke odslej: »Jelodvor«, družba z o. z. Izbrise se poslovodja Rudolf Gašperin. Če ima družba enega poslovodjo, jo zastopa ta samostojno, če jih ima več, potem jo zastopajo ti kolektivno.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. Izbrise se član upravnega sveta dr. Peter De Franceschi, vpišejo pa se člani upravnega sveta: Janko Češnik, trgovec v Ljubljani, dr. Jernej Demšar, primarij v Ljubljani, Fran Hmelak, industrialec na Rakeku, dr. Alojzij Kobal, odvetnik v Ljubljani in Josip Ogoreutz, posestnik in trgovec v Novem mestu.

Mencinger M. in drug, trgovina z delničnimi pridelki in mešanim blagom, družba z o. z. v Ljubljani. Izbrise se poslovodja Stane Pečnik.

Feliks Toman ml., trgovina z galanterijskim blagom na debelo in s tehničnimi potrebščinami. — Izbrise se zaradi smrti dosedanjega lastnika Feliksa Toman ml., vpiše pa se nova lastnica Cecilija Toman, trgovka v Ljubljani.

Zvezna tiskarna, družba z o. z. v Ljubljani. Izbrise se poslovodja Karol Čeč, vpiše pa se poslovodja Josip Štrukelj, tiskar v Ljubljani.

C. Pickel, tovarna cementa in betonskih izdelkov, družba z o. z. v Mariboru. Družbena pogodba se je izpremenila in se glasi besedilo tvrdke odslej: »Gradivo« družba z o. z. preje C. Pickel. Izbrise se poslovodja Franc Hrastelj, vpiše pa nov poslovodja Josip Lekan, dirigent Zadrudne gospodarske banke, podružnice v Mariboru.

Izbrisale so se nastopne tvrdke: Obrtna banka v Ljubljani, podružnica v Ljutomeru — zaradi

opusta obratovanja in prenosa poslov na centralo v Ljubljani.

»Jugotrava«, barvarna in apertura, družba z o. z. v Mariboru — zaradi ustavitve obrata in končnega konkurza.

Bombaževa predilnica in tkalnica, Tržič, Ed. Glanzmann & And. Gassner v Tržiču, podružnica v Zagrebu — zaradi opusta obrata.

Zadrudna gospodarska banka, d. d. v Ljubljani & Co Zadrudna industrijska podjetja v Kočevju. Izbrise se na predlog Zadrudne gospodarske banke v Ljubljani, kot edine imetnice navedene družbe.

Katarina Dobljekar, trgovina z mešanim blagom v Mariboru — zaradi prestanka obrta.

Schwab Viktor, Zavodna pri Celju, izdelovanje kisa — zaradi smrti lastnika in opusta obrata.

Dražba kož v Ljubljani

(Poročilo o licitaciji krzna, ki je bila v Ljubljani dne 27. in 28. januarja 1936.)

Kljub temu, da je letošnja mila zima za kvaliteto krzna nepovoljna, so vendar bile kože primeroma prav dobre, kar je pripisovati snegu, ki je zapadel v decembru. Blaga ni veliko na trgu, saj je lov roparič brez snega težak.

Zanimanje za krzno je bilo večje kot lansko leto. Tudi inozemstvo letos še ni prenatrpano z blagom. Na licitaciji izdraženo blago je šlo večinoma v Nemčijo, pa tudi v Avstrijo, Italijo, C. S. R., Poljsko in Francijo.

Cene krznu so napram onim lanskega leta znatno poskočile. Za prvovrstno blago so bile dosežene naslednje cene, v oklepaju so naznačene cene lanskoletne licitacije v januarju:

Lisice gorske 128—170 Din (124 do 150 Din).

Lisice poljske 122—135 Din (120 dinarjev).

Lisice, posebni komadi 200 Din (180 Din).

Kune zlatice 690—850 Din (500 do 620 Din).

Kune zlatice, posebni komadi 900 dinarjev.

Kune belice 500—600 Din (450 do 520 Din).

Dihurji 80—100 Din (60—90 Din).

Polhi 2 Din (brez zanimanja).

Bele podlasice 20 Din.

Divje mačke 70 Din (brez zanimanja).

Vidre 300—340 Din (380 Din).

Vevice zimske 6 Din (6-50 Din).

Divji zajci zimski 7 Din (3-85 Din).

Divji zajci jesenski 1-50 Din (1 dinar).

Srne 10 Din (10 Din).

Jazbeci 113—120 Din (58—61 Din).

Prihodnja dražba bo dne 9. marca 1936.

Doma in po svetu

Za predsednika finančnega odbora skupščine je bil izvoljen Mito Dimitrijevič, ki pripada opoziciji.

Tovorni promet na železnici je v decembru nazadoval. Dočim je bilo v novembru natovorjenih 147 tisoč vagonov, jih je bilo v decembru le 110.400, to je za 300 vagonov manj kot v decembru 1934. V vsem letu 1935 pa je bilo natovorjenih 1.458.000 vagonov, a v letu 1934 samo 1.401.700 vagonov.

Uredba o notarjih je bila izdana. Po tej uredbi bodo notarske zbornice v Ljubljani, Splitu in Novem Sadu.

Kongres delavskih zbornic se je začel v Beogradu. Na kongresu so konstatirali, da brezposelnost raste, delavske mezde pa padajo in da je zato stanje delavstva vedno težje.

Na tajni seji mestnega sveta v Mariboru so bile znižane plače mestnih uslužbencev v smislu znanega razpisa notranjega ministra. Znižanje velja od 1. oktobra 1935.

Za gradnjo mednarodne ceste Niš—Gjevgelija je odobren prvi kredit v višini poldrugega milijona dinarjev.

Gradbeno ministrstvo je odobrilo načrt o tlakovanju ceste Sarajevo—Ildže. Gradbena dela so proračunana na 85 milijona Din. Cesta bi se tlakovala z granitnimi kockami.

Montana, d. d. v Beogradu za nakup in prodajo rudarskih in topilniških proizvodov, je bila ustanovljena v Beogradu z ustanovno glavnico 10 milijonov Din.

Parni kotel je eksplodiral v strojnem oddelku »Šipada« v Drvaru, 5 delavcev je bilo ubitih. Materialna škoda je precej velika.

V državni tiskarni v Sarajevu tiskajo koran v poljskem jeziku.

Stavka v tvornici nogavic v Petrovgradu se je končala, ker so delodajalci sprejeli zahteve delavcev.

Trgovec Vrdelja, ki je prodal vso zalogo »Grand Magazine« ter s tem težko oškodoval svoje upnike, je bil aretiran v Novem Bečuju.

Veličasten je bil pogreb kralja Jurija V. v tork dopoldne. Množico, ki je tvorila špalir v Londonu, cenijo na 4 milijone ljudi. Kljub tej ogromni množici pa zaradi vzorno urejene varnostne in reševalne službe ter znane discipline Angležev ni bilo nobene nesreče. Iz Westminsterke katedrale, kjer so se ob 8. dopoldne poslovili od trupla člani kraljeve rodbine, je bilo truplo preneseno na lafeto in nato se je začel pogreb, ki je trajal nad tri ure. Truplo so prepeljali na kolodvor, nato pa v Windsor, kjer so ga položili v grobnico angleških kraljev k zadnjemu počitku.

Na čelu spreveda je korakal kraljevi glasnik, za njim so se razvrstili oddelki vseh vrst angleške vojske in mornarice. Njim so sledili generalni štab, admiraliteta in generaliteta, med katerimi je bilo 20 maršalov. Nato je šla duhovščina, tik za njo pa je 120 mornarjev in vojakov vleklo lafeto s krsto. Za krsto je nosil zastavonoša kraljevi prapor, kateremu so sledili 4 kraljevi glasniki.

Nato je šel v admiralski uniformi kralj Edvard VIII. in njegovi bratje, višji uradniki kraljeve hiše ter tuji vladarji, principi in zastopniki tujih držav. Za pogrebom je šlo 6 kraljev, 9 prestolonaslednikov, med njimi italijanski, ter 30 princiev, med njimi tudi knez Pavle.

Za njimi so šli zastopniki državnih poglavarjev, sovjetsko Rusijo pa sta zastopala Litvinov in Tuhačevski. V gala kočiji jim je sledila kraljica Mary ter princeze in ženski člani tujih delegacij. Za dvornimi kočijami so šla odposlanstva tujih vojsk, med njimi tudi naše. Sprevod so zaključili oddelki angleške vojske in mornarice.

Ob vsej 20 milj dolgi progi do Windsora je tvorila gosta množica špalir. Z železniške postaje se je razvil v istem redu žalni sprevod v 3 kilometre oddaljeni Windsor, kjer je bilo truplo po kratkih cerkvenih obredih položeno k zadnjemu počitku v grobnico angleških kraljev. V tem hipu je zavladal po vsem britanskem imperiju dveminutni molk.

Angleščina je uvedena v nemških srednjih šolah kot obvezen šolski predmet.

V Nemčiji bodo zopet dovoljeni dijaški dvoboji, kakor sledi iz neke izjave Hitlerja, ki je dejal, da se more čast oprati edino z orožjem.

Na 100 let je bil obsojen kapitan zgorelega parnika »Morrocastle«.

Štiri vagoni bomb so izmetala italijanska letala pri bombardiranju mesta Negelija, kjer je bil glavni stan rasa Deste. In vendar niso mogli prepričati Etiopce, da jim bo prinesla italijanska civilizacija srečo.

Francoski potniški avion, ki opravlja redno zračno službo med Marseilleom in Tunisem se je ponesrečil. Vseh 6 potnikov se je ubilo.

Vlak je zagrabil avtomobil pri prevozu železniške proge v sev. ameriški državi Indiana. Vseh sedem potnikov v avtomobilu je bilo ubitih.

Silna zima je zavladovala v Severni Ameriki. V nekaterih državah USA je padla temperatura na -49° Celzija. 127 ljudi je umrlo zaradi mraza, Slapovi Niagare so zamrznili.

Tržna poročila

Ljubljanski trg

Trg je bogato založen z zelenjavo in tudi s sadjem. Dalmatinci so pripeljali na trg cvetačo, ki jo prodajajo po Din 2-50. Pripeljali so jo toliko, da ostaja. Jabolk je zelo

Kot dobra gospodinja naredimo tudi mi veliko čiščenje — v naših skladiščih Vstred toga damo

20% popust

na Vso zimsko blago.

MIKADO, RAGLANE, DAMSKE ZIMSKE PLAŠČE BOY-BABY

20% popust je na originalne, od tovarne predpisane cene.

ODLOČITE SE, DOKLER JE ŠE ZALOGA!

TIVAR OBLEKE

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 29. januarja objavlja: Uredbo, kako izvajati pouk pri orožništvu — Razne razglase sodišč (med njimi 28 dražbenih oklicev) in uradov ter razne druge objave.

Redni občni zbor

D. Esperantskega društva bo v Ljubljani v petek, 31. januarja ob pol 20. uri v društvenem prostoru hotela »Metropol« s tem dnevnim redom:

1. Citanje zapisnika zadnjega občnega zbora;
2. poročila odbornikov: a) predsednika, b) tajnika, c) blagajnika;
3. poročilo preglednikov;
4. sprememba pravil;
5. sklepanje o razrešnici;
6. volitev novega odbora;
7. predlogi in pritožbe;
8. razgovor o društvenem delovanju;
9. slučajnosti.

Udeležba za vse člane obvezna! Janko Sedej, prof., Anton Sterle, tč. predsednik.

Radio Ljubljana

Petek, dne 31. jan. 11.00: Šolska ura: Zivalski nagon, razum ali kaj? — dvogovor — 12.00: Baletna glasba (plošče) — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Čas, objava sporeda — 13.15: Razni jazz-orkestri (plošče) — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečajji — 18.00: Ženska ura: O olju (Milena Šerko) — 18.20: Plošče — 18.40: Kaj moram vedeti o Okrožnem uradu (Rudolf Smersu) — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30: Nac. ura — 20.00: Debussy: Peleas in Melisanda — opera (prenos iz Zeneve); v I. odmoru: Glasbeno predavanje (Vilko Ukmar).

Sobota, dne 1. febr. 12.00: Plošče — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Čas, objava sporeda — 13.15: Plošče — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečajji — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Poročila zunanje politična vprašanja (dr. Alojzij Kuhar) — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30: Nac. ura: O Bosanski Gradški — 19.50: Prenos iz Bosanske Gradške